

ศาลฎีกา The Supreme Court News

โครงการประชาสัมพันธ์ ศูนย์วิชาการงานคดี

ฉบับพิเศษ

วันพุธที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๗

วันนี้ เวลา ๑๔ นาฬิกา องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาอ่านคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๓/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๗ ระหว่าง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง นายฉลอง เทอดวิระพงศ์ ที่ ๑ นายภูมิศิษฐ์ คงมี ที่ ๒ นางนาที รัชกิจประการ ที่ ๓ ผู้คัดค้าน โดยเมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้คัดค้านทั้งสามดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคภูมิใจไทย เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๙.๓๐ นาฬิกา ถึงวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ผู้คัดค้านทั้งสามลงชื่อเข้าร่วมประชุม แต่ผู้คัดค้าน ที่ ๑ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ ๒๐.๕๐ นาฬิกา ของวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงเวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา ของวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ผู้คัดค้านที่ ๒ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่วันที่ ๑๙.๔๓ นาฬิกา ของวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ ถึงเวลา ๑๒ นาฬิกา ของวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ และผู้คัดค้านที่ ๓ ไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๑๔.๒๘ นาฬิกา ถึงเวลา ๑๗.๔๑ นาฬิกา ของวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ โดยผู้คัดค้านทั้งสามฝ่าฝืน บัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือกระทำความด้วยประการใด ๆ ให้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปอยู่ในความครอบครองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นโดยความยินยอมของผู้คัดค้านทั้งสามโดยมีเจตนาให้สมาชิก สภาผู้แทนราษฎรรายนั้นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้คัดค้านทั้งสามแสดงตนและลงมติแทนในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ดังกล่าว แล้วสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่รับฝ่าฝืนบัตรอิเล็กทรอนิกส์นำบัตรไปแสดงตนและลงมติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแทนผู้คัดค้านที่ ๑ ในวาระที่ ๒ ตั้งแต่มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๓ และ มาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๕๓ กับวาระที่ ๓ และข้อสังเกต แทนผู้คัดค้านที่ ๒ ในวาระที่ ๒ ตั้งแต่มาตรา ๓๑ ถึงมาตรา ๓๔ มาตรา ๓๗ ถึงมาตรา ๔๐ และแทนผู้คัดค้านที่ ๓ ในวาระที่ ๒ ตั้งแต่มาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๕ ถึงมาตรา ๔๙ เป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่อันสำคัญที่ได้รับความไว้วางใจ จากประชาชน เข้าลักษณะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เหตุเกิดที่อาคารรัฐสภา แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ขอให้มีความพิพากษาหรือคำสั่งว่า ผู้คัดค้านทั้งสามฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๗ ข้อ ๒๑ ประกอบข้อ ๒๗ ให้ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ หยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ศาลฎีการับคำร้องจนกว่าจะมีคำพิพากษา ให้ผู้คัดค้านทั้งสามพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ของผู้คัดค้านทั้งสามมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปี ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๗ ผู้คัดค้านทั้งสามยื่นคำคัดค้าน ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกามีคำสั่งให้ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ หยุดปฏิบัติหน้าที่เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ ส่วนผู้คัดค้านที่ ๓ พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้แล้ว

ต่อมาอัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้องผู้คัดค้านทั้งสามเป็นคดีอาญาด้วยมูลเหตุเดียวกับคดีนี้ต่อศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมีข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานส่วนใหญ่เป็นชุดเดียวกัน เมื่อศาล ในคดีอาญาดังกล่าวมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ แล้ว จึงดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีนี้ต่อโดยไต่สวน พยานผู้ร้องวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๖ กับไต่สวนพยานผู้คัดค้านทั้งสามวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

องค์คณะผู้พิพากษาพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมขึ้นใช้บังคับแก่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ และวรรคสองบัญญัติให้เมื่อมีการประกาศใช้บังคับมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ใช้บังคับแก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย แต่ไม่ห้ามสภาผู้แทนราษฎรที่จะกำหนดจริยธรรมเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน แต่ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่งดังกล่าว ซึ่งต่อมาศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระร่วมกันจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๑ ก่อนเกิดเหตุคดีนี้ ดังนี้ มาตรฐานทางจริยธรรมดังกล่าวย่อมมีผลให้ต้องนำมาใช้บังคับแก่ผู้คัดค้านทั้งสามด้วยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง โดยมาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๑) บัญญัติให้เป็นอำนาจของผู้ร้องในการไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีการกล่าวหาว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๗ ส่วนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ตราข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่มีผลใช้บังคับอยู่ในขณะเกิดเหตุ และต่อมาประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ตราข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ก่อนที่ผู้ร้องจะมีมติให้ไต่สวนคดีนี้นั้น เป็นอำนาจของสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญดังกล่าวในการตราข้อบังคับกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมเพิ่มเติมขึ้นจากมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อาจมีขั้นตอนและรายละเอียดในการปฏิบัติหน้าที่แตกต่างจากองค์กรอื่น จึงเป็นเรื่องที่การตรวจสอบมาตรฐานทางจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถกระทำได้หลายทางและโดยองค์กรที่ต่างกัน ไม่มีบทกฎหมายใดจำกัดให้ต้องดำเนินการเฉพาะทางใดทางหนึ่งเท่านั้น ผู้ร้องย่อมมีอำนาจไต่สวนและมีมติเป็นคดีนี้ได้ ไม่จำเป็นต้องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งเรื่องให้ผู้ร้อง และแม้มาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญฯ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๑, ๑๗ และ ๒๑ จะอยู่ในหมวด ๒ และหมวด ๓ มิได้อยู่ในหมวด ๑ ที่ให้ถือว่ามีลักษณะร้ายแรงตามข้อ ๒๗ วรรคหนึ่งก็ตาม แต่ข้อ ๒๗ วรรคสอง กำหนดว่า การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จะถือว่ามีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น การกล่าวหาว่าผู้คัดค้านทั้งสามฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จึงอาจเป็นกรณีที่มีลักษณะร้ายแรงได้ ชอบที่ผู้ร้องจะดำเนินการไต่สวนและเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๔ วรรคหนึ่ง (๑) ผู้ร้องจึงมีอำนาจไต่สวนและยื่นคำร้องคดีนี้

ส่วนที่ว่าผู้คัดค้านทั้งสามฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๗ และข้อ ๒๑ ประกอบข้อ ๒๗ ตามคำร้องหรือไม่นั้น เห็นว่า ผู้คัดค้านทั้งสามไม่อยู่ในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามคำร้อง แต่เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานแวดล้อมอื่นประกอบพฤติการณ์แห่งคดีแล้ว บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นเอกสารสำคัญประจำตัวซึ่งแสดงถึงสิทธิและหน้าที่ในฐานะผู้แทนประชาชน ผู้คัดค้านทั้งสามต้องใช้มาตรฐานที่มากกว่าวิญญูชนทั่วไปในการดูแลรักษาบัตรดังกล่าว ทางไต่สวนได้ความว่าภายหลังผู้คัดค้านทั้งสามทราบว่าได้ตนลืมนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในที่ประชุมก็ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านทั้งสามดำเนินการใดเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นนำบัตรของตนไปใช้ ทั้งเมื่อทราบว่ามีผู้อื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนไปใช้แสดงตนและลงมติโดยไม่ได้รับความยินยอม ผู้คัดค้านทั้งสามก็มิได้เร่งรีบตรวจสอบข้อเท็จจริงหรืออาศัยกลไกทางกฎหมายเพื่อสืบหาตัวผู้กระทำความผิดกล่าวหรือแจ้งเรื่องที่เกิดขึ้นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นการผิดวิสัยของวิญญูชนผู้สุจริต ความเห็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงของพรรคภูมิใจไทยที่ว่ากระทำความผิดของผู้คัดค้านที่ ๑ ยังฟัง

ไม่ได้ว่ามีความผิดตามข้อบังคับของพรรค มิได้ทำให้ภาระหน้าที่ในการป้องกันบุคคลอื่นนำบัตรของตนไปใช้หรือ การติดตามหาผู้ที่นำบัตรดังกล่าวไปใช้สูญสิ้นไป ประกอบกับการที่บัตรอิเล็กทรอนิกส์ระบุหมายเลขประจำตัว ชื่อ และชื่อสกุล เจ้าของบัตรไว้ย่อมเป็นการง่ายที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นจะสังเกตเห็นได้ว่าบัตรนั้นเป็นของผู้ใด ไม่น่าเชื่อว่าจะมีการ นำบัตรไปใช้โดยพลการอย่างต่อเนื่องทันทีที่ผู้คัดค้านทั้งสามไม่อยู่ในที่ประชุมหากไม่ได้รับมอบหมายหรือได้รับความยินยอม จากผู้คัดค้านทั้งสาม และหากผู้คัดค้านทั้งสามหลงลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในที่ประชุมจริง เจ้าหน้าที่สำนักการประชุมย่อม ต้องพบและเก็บบัตรของผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ ได้ตั้งแต่หลังเลิกประชุมในวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๓ การที่ผู้คัดค้านทั้งสาม อ้างว่าเร่งรีบออกจากที่ประชุม ก็ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านทั้งสามแจ้งให้ผู้ใดทราบ เป็นเรื่องยากที่บุคคลอื่นจะทราบถึงการไม่อยู่ ร่วมในที่ประชุมของผู้คัดค้านทั้งสามจนสามารถใช้บัตรแสดงตนและลงมติได้ต่อเนื่องทันที ทั้งช่วงเกิดเหตุมีที่นั่งและช่อง เสียบัตร ๓๐๐ ที่นั่ง ไม่เพียงพอต่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำให้ต้องมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนใช้เครื่องเสียบัตร ร่วมกันและระหว่างการประชุมไม่มีการบันทึกภาพสมาชิกขณะแสดงตนและลงมติไว้ ย่อมเป็นช่องทางให้มีการนำ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นไปใช้แสดงตนและลงมติแทนได้ง่ายโดยที่ถูกรับเห็นได้ยาก จึงเป็น ข้อสนับสนุนให้เชื่อว่ามีบุคคลอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้คัดค้านทั้งสามโดยความรู้เห็นและยินยอมของผู้คัดค้านทั้งสาม สำหรับพฤติการณ์กลับมารวมประชุมในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ ของผู้คัดค้านที่ ๒ นั้น มิใช่ข้อยืนยันว่าจะไม่มีการ มอบหมายหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทน ผู้คัดค้านที่ ๒ มิได้อ้างชื่อของบุคคลที่ตะโกนเรียก ให้ทราบว่าเป็นบัตรของผู้คัดค้านที่ ๒ อยู่ที่ใดไว้ ทั้งที่เป็นบุคคลสำคัญที่สามารถให้รายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนพฤติการณ์ ลืมบัตรอิเล็กทรอนิกส์และพิสูจน์เจตนาสุจริตได้ ถือเป็นข้อพิรุธและเป็นเรื่องผิดวิสัย สำหรับพฤติการณ์การใช้ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้คัดค้านที่ ๓ นั้น แม้มิได้มีการใช้แสดงตนและลงมติแทนโดยตลอดไปจนเสร็จสิ้นการประชุมและ เจ้าหน้าที่พบบัตรของผู้คัดค้านที่ ๓ หลังเสร็จสิ้นการประชุมในวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๓ แต่ก็มีข้อยืนยันว่าจะไม่มีการฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้บัตรแสดงตนและลงมติแทน ผู้คัดค้านที่ ๓ ผ่านขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมือง ต้องแสดงตนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มีการถ่ายภาพและออกหลักฐานทางราชการ และผู้คัดค้านที่ ๓ ลาประชุมในวาระถัดไปไว้ หากมีข้อโต้แย้งหรือข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการไม่อยู่ในที่ประชุม การแสดงตน หรือการลงมติภายหลังช่วงเวลาดังกล่าว ย่อมเป็นการง่ายที่บุคคลทั่วไปจะตรวจสอบฐานที่อยู่ของผู้คัดค้านที่ ๓ สอดคล้องกับที่มีการหยุดแสดงตนและลงมติแทน ผู้คัดค้านที่ ๓ แสดงให้เห็นว่าผู้คัดค้านที่ ๓ ตระเตรียมวางแผนล่วงหน้าโดยฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้แก่บุคคลอื่นก่อนที่ ผู้คัดค้านที่ ๓ จะออกไปจากที่ประชุม และบุคคลดังกล่าวต้องทราบความเคลื่อนไหวของผู้คัดค้านที่ ๓ เป็นอย่างดี ส่วนข้ออ้าง ของผู้คัดค้านทั้งสามเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็นและความสำคัญของการออกจากที่ประชุมเพื่อเดินทางไปร่วมงานวันเด็ก แห่งชาติและงานสัมมนา การไม่มีเหตุฉุกเฉินให้ต้องฝากบัตรไว้ และการที่ผู้คัดค้านทั้งสามไม่อยู่ในที่ประชุมไม่ก่อให้เกิดความ เสียหาย รวมถึงความเร่งรีบ อาการเจ็บป่วย และความเหนื่อยล้าที่ทำให้ลืมบัตรไว้นั้น มิใช่เหตุตามกฎหมายที่จะฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือยินยอมให้ผู้อื่นนำไปใช้แสดงตนและลงมติแทนผู้คัดค้านทั้งสามได้ และมีข้อยืนยันเจตนาบริสุทธิ์ ไม่อาจใช้อ้างเพื่อพิสูจน์ว่าไม่มีการฝากหรือยินยอมให้มีการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แทนหรือใช้ยื่นเพื่อปิดความรับผิดชอบในกรณีที่ บุคคลอื่นนำบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้แสดงตนและลงมติแทนได้ ส่วนที่อ้างว่าการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทน เกิดจากการกระทำของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีข้อขัดแย้งทางการเมืองและไม่หวังดีนั้น ไม่มีพยานหลักฐานสนับสนุน ไม่มี น้ำหนักให้รับฟัง ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านทั้งสามฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นหรือยินยอม ให้ผู้อื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์แสดงตนและลงมติแทนผู้คัดค้านทั้งสามในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นเหตุให้การออกเสียงลงคะแนนไม่สุจริต ละเมิดหลักการพื้นฐานของการเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของ ประชาชนโดยรวม ทั้งขัดต่อหลักความซื่อสัตย์สุจริตที่ได้ปฏิญาณตนในที่ประชุมก่อนเข้ารับหน้าที่ โดยเฉพาะการออกเสียง ลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้ มีผลทำให้การออกเสียงลงคะแนนของผู้คัดค้านทั้งสามเป็นการออกเสียงลงคะแนนที่ทุจริต ถือได้ว่าเกิด ความเสียหายแก่สภาผู้แทนราษฎรและปวงชนชาวไทยแล้ว ถือว่าผู้คัดค้านทั้งสามกระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ สภาผู้แทนราษฎรและปวงชนชาวไทยผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การกระทำของผู้คัดค้านทั้งสามจึงเข้าลักษณะเป็นการ

ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ฐานไม่รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิและผลประโยชน์ของชาติ ฐานไม่ถือผลประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ นอกจากนี้ การกระทำของผู้คัดค้านทั้งสามยังเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมฐานกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถ และยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ และไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติ และความผาสุกของประชาชนโดยรวม ซึ่งเมื่อพิจารณาลักษณะของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้ว เห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐบาลที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงไว้ต่อรัฐสภาสามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้ อันจะสะท้อนความสามารถในการบริหารประเทศด้านการเงินและการคลัง กับเสถียรภาพของรัฐบาล และต้องอาศัยมติและเสียงของสมาชิกฝ่ายรัฐบาลเป็นหลักในการผลักดันร่างกฎหมาย เมื่อผู้คัดค้านทั้งสามเป็นสมาชิกพรรคการเมืองร่วมรัฐบาล ย่อมเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้คัดค้านทั้งสามต้องมอบหรือฝากบัตรอิเล็กทรอนิกส์ไว้ให้บุคคลที่ได้มีการคบคิดกันมาก่อนแสดงตนและลงมติแทน ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าการออกเสียงลงมติแทนผู้ที่ไม่อยู่ร่วมประชุมเป็นการกระทำโดยไม่สุจริต ทำให้ผลการลงมติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ไม่สอดคล้องกับหลักนิติธรรมและไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เป็นเหตุให้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าววาระที่ ๒ และวาระที่ ๓ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ การกระทำในส่วนนี้ย่อมถือได้ว่าเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่มีลักษณะร้ายแรง

ส่วนข้อที่ผู้ร้องกล่าวหาว่า ผู้คัดค้านทั้งสามกระทำการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมฐานกระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมนั้น เห็นว่า ทางใดส่วนไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านทั้งสามได้กระทำการไปในลักษณะที่เข้าไปมีส่วนได้เสียในการเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ผู้คัดค้านทั้งสามปฏิบัติหน้าที่หรือมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบ หรือได้เข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ ทั้งการที่ผู้คัดค้านทั้งสามให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรายอื่นใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ของตนเพื่อแสดงตนและลงมตินั้น ก็ไม่ปรากฏว่าอยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือการครอบงำใด ๆ ของบุคคลอื่น จึงรับฟังไม่ได้ว่า การกระทำของผู้คัดค้านทั้งสามเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมตามคำร้อง

พิพากษาว่า ผู้คัดค้านทั้งสามฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง และข้อ ๑๗ ข้อ ๒๑ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคสอง ให้ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งในคดีนี้ ให้ผู้คัดค้านที่ ๑ และที่ ๒ หยุดปฏิบัติหน้าที่ เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสามตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ กับให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้านทั้งสามมีกำหนดเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคสามและวรรคสี่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๗ ประกอบมาตรา ๘๑ คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

